

پزشکیان باید دقیق‌تر باشد

عبدالواحد موسوی لاری، وزیر کشور دولت اصلاحات در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به ارزیابی عملکرد دولت چهاردهم در ۱۰ ماه گذشته، گفت: «دوری درباره دولتی که در شرایطی خاص روی کار آمده، هنوز زود است و هر دآوری در مقطع کنونی در این زمینه، ناقص است. در مجموع می‌توان گفت بخشی از فضای تلخی که قبل از این دولت بود، تاحدودی جبران و نوعی امیدواری در مردم ایجاد شده است.» وی در ادامه افزود: «البته آقای پزشکیان باید دقت بیشتری در پیشبرد امور اتخاذ کند و هم در اظهارنظرها و هم درباره وعده‌هایی که به مردم داده است، دقیق‌تر باشد. به‌ویژه یکی از وعده‌های اصلی او که در تمام جلسات دوران انتخابات بر آن تأکید می‌کرد، همان پیش گرفتن نگاه کارشناسی است. در این زمینه عملکرد دولت مقداری نقص دارد؛ یعنی بر رعایت نگاه کارشناسی تأکید می‌شود، اما در عمل این اتفاق کمتر رخ می‌دهد.» وی درباره مذاکرات نیز گفت: «دولت در زمینه پیشبرد مذاکرات تاکنون بسیار خوب پیش‌رفته است ومذاکرات مسیر خوبی را دنبال می‌کند. امیدوارم وفکر می‌کنم این امر به‌نقطه مشخصی منتهی می‌شود و به جایی خواهد رسید.»

ضرورت حضور جدی احزاب در وفاق ملی

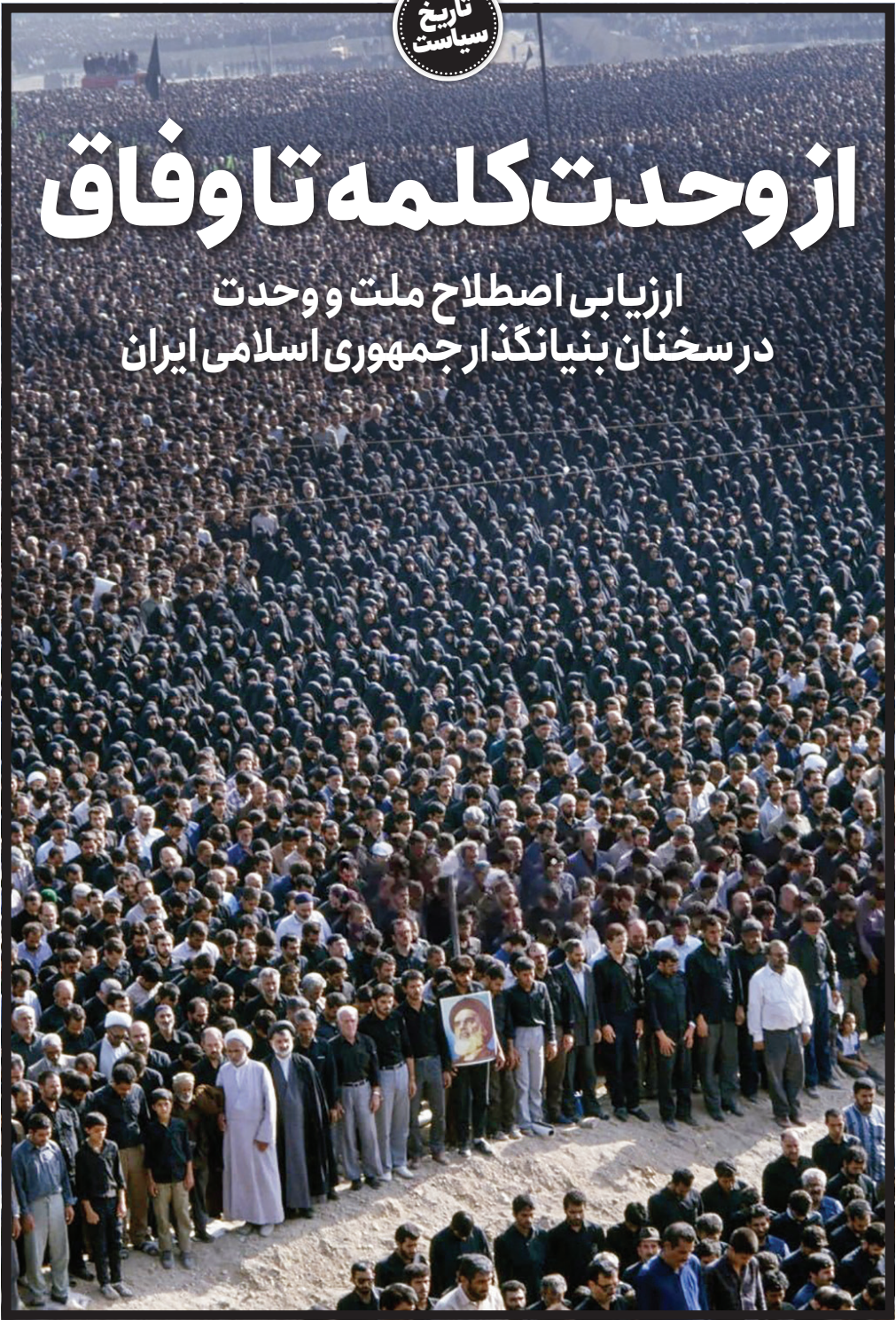
علی زینی‌وند، معاون سیاسی وزیر کشور در بازدید از دفتر حزب مؤتلفه اسلامی گفت: «در شرایط فعلی نیازمند حضور جدی احزاب سیاسی برای هم‌افزایی و هم‌گرایی بر اساس رویکرد وفاق ملی هستیم.» وی افزود: «در سیاست‌های راهبردی داخلی و خارجی در مقطع کنونی برای آنچه که به نفع تمامیت ارضی کشور است باید فارغ از گرایش سیاسی، منافع ملی کشور در اولویت قرار گیرد که این موضوع تا حد زیادی محقق شده است.» زینی‌وند ضمن تأکید بر اهمیت اخذ نظر و مشورت از احزاب، تأکید کرد: «وزارت کشور از هر گونه طرح و ایده‌ای که بتواند در تصمیم‌گیری‌ها وبرنامه‌های این وزارت‌خانه اعم از پیشنهادات برای اصلاح قانون احزاب، قانون انتخابات، تقسیمات کشوری و سایر موضوعات مرتبط، استقبال و از ایده‌های بدیع و خلاقانه به‌نومقتضی استفاده می‌کند.»

زاکانی می‌ماند یا می‌رود؟

اختلافات میان محمدباقر قالیباف و علیرضا زاکانی، دو چهره کلیدی اردوگاه اصولگرایان، بار دیگر به سطح رسانه‌ها و صحنه سیاست بازگشته است. هرچند طی سال‌های گذشته تصاویر ظاهراً دوستانه‌ای از این دو در کنار هم منتشر شده، اما نشانه‌های فراوانی از ادامه تنش و رقابت سیاسی میان آن‌ها دیده می‌شود. روابط پرتنش میان قالیباف و زاکانی از مدت‌ها پیش آغاز شد؛ از رقابت‌های درون‌جناحی در انتخابات مجلس گرفته تا اختلافات علنی در جریان رقابت‌های ریاست‌جمهوری. نقطه عطف این شکاف، پیروزی زاکانی در شورای شهر و ناکامی چهره‌های مورد حمایت قالیباف در رسیدن به شهرداری تهران بود؛ انتخابی که برخلاف خواست رئیس وقت مجلس رقم خورد و نشانه‌ای روشن از آغاز جدی اختلاف بود. در ماه‌های اخیر، اختلافات به شکل پیچیده‌تری بروز یافته است. ماجرا از آنجا آغاز شد که مجلس دوازدهم مصوبه‌ای را تصویب کرد که طبق آن، دوره ششم شوراهای اسلامی شهر و روستا برای ۱۰ ماه تمدید شد. طیف حامی قالیباف در شورای شهر و مجلس معتقدند که تمدید دوره، صرفاً به شوراها مربوط است و شامل شهرداران نمی‌شود. آنها تلاش دارند از طریق تهیه و ارسال استفسار به مجلس، به‌صورت غیرمستقیم، زمینه‌ساز توقف فعالیت زاکانی در شهرداری شوند. بسیاری از ناظران بر این باورند که در صورت ارسال استفسار به توسط شورای شهر تهران، پاسخ آن کاملاً قابل‌پیش‌بینی خواهد بود: پایان کار زاکانی. با تشدید این روند، پیش‌بینی می‌شود اختلاف میان حامیان قالیباف و زاکانی وارد مر حله‌ای تازه و فراگیر شود؛ مرحله‌ای که صرفاً رقابتی درون شهری نخواهد بود، بلکه شکافی بزرگ‌تر در جبهه اصولگرایان را نمایان می‌کند؛ شکافی که ممکن است در آینده نزدیک، تبعات سیاسی آن در عرصه انتخابات، مدیریت شهری و حتی رقابت‌های ریاست‌جمهوری آینده نمود بیشتری پیدا کند.

از وحدت کلمه تا وفاق

ارزیابی اصطلاح ملت و وحدت در سخنان بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران

عکس‌ها و خاطره‌ها از تشییع امام خمینی، بنیانگذار انقلاب، گویای حضور گسترده مردم در این رویداد است و به نوعی حضور مردم حرف اول را در شکوه این مراسم می‌زند. جمعیتی عجیب که حتی گفته می‌شود موجب اختلال در کار و آسیب به کفن ایشان هم شد. حالا ۳۶ سال از آن روزها می‌گذرد و حضور مردم در خردادهای سیاسی، اجتماعی و... از جمله سؤه‌هایی است که از سیاستمداران و تحلیلگران تا رسانه‌ها و محققان به آن می‌پردازند؛ موضوعی که اگر در قریب به سه دهه اخیر به کارویژه بررسی‌های محققان و تحلیلگران و به مبنای سخن بسیاری از سیاستمداران بدل شد؛ در یک سال گذشته در کنار موضوع وفاق ملی (به عنوان شعار دولت پزشکیان) سمت و سوی دیگری نیز به انواع و انحای گوناگون به دست آورد و شاهد آن هستیم که این اصطلاحات را در سخنان، گفتار و نوشتار افراد مختلف به‌ویژه سیاستپون مورد بررسی قرار می‌دهند.

سمیه متقی

دبیر گروه سیاست

وحدت و ملت در گفتار بنیان‌گذار جمهوری اسلامی

«ملت» و «وحدت» از جمله اصطلاحاتی است که در سده‌های اخیر و پس از آنکه جوامع مدرن دولت-ملت‌ها را شکل دادند و رابطه مردم و حکومت‌ها در سخن و عمل سیاستمداران و تحلیلگران جایگاه ویژه‌ای پیدا کردند؛ مورد توجه بسیار قرار گرفت. امام خمینی نیز در بازه‌های مختلف از این اصطلاحات استفاده کرده‌اند و بنا بر تحقیقی که قییه جاویدی، دانش‌آموخته دانشگاه باقر العلوم و غلامرضا بهروزی لک، عضو هیئت علمی این دانشگاه انجام داده‌اند؛ ایشان «در کتاب‌ها، سخنان و پیام‌ها از اصطلاح، ملت ۱۵۷۲۶ بار، ملت ایران، ۱۱۸۳ بار استفاده کرده‌اند» و اصطلاح «وحدت» و «وحدت کلمه» نیز که معمولاً در سخنان او در ادوار مختلف به چشم می‌آید؛ اگر بگوییم این اصطلاح را در دهه ۴۰ و اوایل دهه ۵۰ بیشتر برای امت اسلامی و مسلمانان جهان مورد استفاده قرار می‌دادند؛ در ماه‌های منتهی به انقلاب و پس از پیروزی انقلاب با هدف وحدت‌آفرینی میان مردم مرز و بوم ایران برای مبارزه‌های انقلاب یا عبور از گردنه‌ها و مشکلات در پس پیروزی انقلاب مورد استفاده از سوی ایشان قرار می‌گرفت. قطعاً در این مطلب مجال بحث بر سر اینکه نگاه امام به مردم بر کدام طریق ملت یا امت بوده است و یا اینکه وحدت مدنظر این سخنان در عمل در جمهوری اسلامی به کدام سو رفته نیست؛ اما آنچه به نظر می‌رسد این است که در همین بازه منتهی به انقلاب و در روزهای حضور امام خمینی در نظام جمهوری اسلامی ایران، ملت به مفهوم مدرن آن مورد استفاده قرار می‌گرفت؛ چنانچه در دوران جنگ نیز در بحث‌ها برای مقابله با ادامه حملات عراق به ایران یا رفتن به جنگ با اسرائیل در فلسطین با جمله معروف «راه قدس از کربلا می‌گذرد» اولویت‌ها را مشخص کردند و در جایگاه یک رهبر سیاسی تفکیک «امت» و «ملت» را اینجا به صراحت بیان داشتند و طبیعتاً آنجا که از «میزان رای ملت است» سخن گفته‌اند اهمیت جایگاه ملت را به میان آورده‌اند؛ موضوعی که پیش از پیروزی انقلاب هم بارها مورد تأکیدشان قرار گرفته است؛ چنانچه چند ماه قبل از پیروزی انقلاب وقتی در جمع ایرانیان خارج از کشور در نوفل لوشاتو سخن می‌گفتند؛ حکومت پهلوی و مجلسین را از آن جهت غیرقانونی عنوان کردند که انتخاب‌هایی از سوی مردم نیستند؛ ایشان گفته‌اند: «... بنابراین دولتی که به تعیین او آمده باشد قانونی نیست و به پشتیبانی از مجلسین آمده است، مجلسین هم از باب اینکه برگزیده ملت نیستند و ملت اصلاً از این وکلا اطلاعی ندارد و آنها را تعیین نکرده است، مجلسین هم قانونی نیستند و دولت برگزیده مجلسین هم نمی‌تواند قانونی باشد.» این جایگاه ملت و خطاب امام خمینی به ملت ایران پس از پیروزی انقلاب در ادوار مختلف به‌ویژه در پیام‌ها به مردم درباره تغییر دولت‌ها، انتخابات و زمان جنگ بارها دیده شده که به نوعی تأکیدی بر اهمیت جایگاه آنها در حکومت جمهوری اسلامی نیز بوده است. طبیعتاً در کنار ملت، وحدت آنها نیز مورد توجه ایشان بوده است؛ هر چه باشد امام خمینی پرچمدار انقلابی شد که توانست با چهره کاربز مائیک خود، اغلب جریان‌های سیاسی مخالف حکومت پهلوی را بسیج کند و آنها که انقلاب کردند صرفاً روحانی، مذهبی و حتی مسلمان هم نبودند از توده‌ای و چپ‌مارکسیست گرفته تا روشنفکر مسلمان و مسلمان سنتی در کنار هم علیه حکومتی که معتقد بودند ظالم است و باید تغییر کند همراه هم قیام و حکومت‌را سرنگون کردند؛ ایشان پیش از پیروزی انقلاب در ۲۰ بهمن ماه ۱۳۵۷ در این زمینه گفته‌اند: «باید همه این آقایان دست به دست هم بدهند، همه اقشار با هم اتحاد پیدا بکنند، و با کمال دلسوزی در این خرابه مشغول ساختمان بشوند. هر کس اهل اداره است مواظب باشد که در آن اداره مفاسدی که بوده تذکر بدهد به دولت. هر کس هر جا هست مفسده‌های آنجا را یادداشت کند تذکر بدهد، تا بلکه ان‌شاءالله با کوشش‌های زیاد این امور رفع بشود. من از خدای تبارک و تعالی سلامت همه شما را خواستارم و امیدوارم که همه با وحدت کلمه، همه با هم این مسائل را حل بکنید. و اختلاف نظر، اختلافات صنفی، اختلافاتی که در ایران آنها انداختند بین مردم، اختلافات را و اینها را توجه کنید که بر داشته بشود که دشمن شما از اختلاف شما نتیجه می‌گیرد». البته پس از پیروزی انقلاب اگرچه همیشه بر این وحدت تأکید شده بود؛ چنانچه ایشان در ۱۵ تیر ۱۳۵۸ در جمع دانشجویان دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران گفتند: «ما زحمت کشیدیم و روحانیون را با دانشگاه آشتی دادیم، و تبلیغات سوء اجانب را خنثی کردیم، و شما در این وقت، در وقتی که ما احتیاج‌مان به وحدت کلمه بیشتر است، موجب تفرق دارید می‌شوید. این خدمت به خلق است... یک قدری تأمل کنید.» اما آنچه با گذر زمان در فضای سیاسی کشور رخ داد؛ گاهی کاملاً به سمت و سوی دیگری حرکت کرد، چنانچه آنچه الان از آن قطار انقلاب باقی است؛ به شدت حداقلی‌تر از چیزی است که در ابتدا بود و شاهد بودیم که بسیاری از آن قطار پر جمعیت به انحای گوناگون پیاده شدند (یا به بیرون رانده شدند). شاید بر خی بگویند که اینها ناشی از تفاوت در پیشبرد یک انقلاب و حکومداری است اما اینکه امروز بار دیگر موضوع «وفاق» که یک برداشتش همین «وحدت» و «کنار گذاشتن اختلافات» یا به قول پزشکیان «دعوا نکردن» است؛ مطرح می‌شود و رفع مشکلات ما منوط به ایجاد یک شرایط مناسب در این زمینه می‌شود؛ یعنی بعد از ۴۶ سال از پیروزی انقلاب نتنها در حفظ طیف‌ها و جریان‌های مختلف زیر یک پرچم به عنوان یک ملت موفق نبودیم بلکه بیم بدتر شدن اوضاع مثلاً با «خالص سازی»‌ها نیز همچنان باقی است. و از همین جا بارگشت به آن رویه روزهای پیروزی انقلاب ضروری است.

این باید خیلی کم باشد. و لِه‌ذا در این زمان باید این وحدت قوی‌تر باشد. (سخنرانی در جمع گروهی از خطباء وعاض در آستانه محرم)
پس این معنا که اگر ما برخلاف این دستگاه یک کلمه‌ای بگوییم نابود خواهیم شد، معلوم شد نه، مسئله درست نبوده. اینها به واسطه تبلیغات‌شان ایجاد خوف کرده بودند که با همین خوف، کارهای خودشان را انجام می‌دادند. بیشتر مردم به واسطه این خوف کنار [ه] می‌گرفتند و بی تفاوت می‌شدند و می‌ترسیدند. آنها هم با اینکه قدرتشان به آن بزرگی نبود که یک ملت را از بین ببرند، استفاده می‌کردند، لکن ملت ایران این مطلب را شکست در هم و این رژیم را از بین برد. (سخنرانی در جمع دانشجویان پیرو خط امام)

اما حالا مسئله، مسئله ملت است؛ یعنی، این طور نیست که دولت و ملت دوتا باشند، این طور نیست که مثل دولت عراق باشد که ملت با او دشمن است، مثل دولت مصر باشد که ملت با او دشمن است. اینجا ملت اسلامی است که حکومتش اسلامی است و ملت با این حکومت موافقتند. از این جهت، توطئه‌ها را خود ملت به دست می‌آورد. خود این سربازها توطئه‌هایی که در داخل سربازخانه‌ها انجام می‌گیرد به دست می‌آورند و گزارش می‌دهند. پاسدارا همه دنبال این مطلب هستند که این توطئه‌ها را خنثی کنند و خود ملت است که ناظر است، در همه جا ناظر است. (پیام رادیویی-تلویزیونی روز قدس)

ملت امروز یکپارچه در صحنه است و مراقب؛ مراقب توطئه‌ها؛ مراقب تبهکاری‌ها و به مجرد اینکه احساس کند گروهی، یا اشخاصی، برخلاف آن مسیری که ملت دارد، که آن مسیر انسانیت و مسیر حق است و مسیر جهاد برای

ایمان و عقیده است، به مجرد احساس مخالفت اشخاص یا گروه‌ها با این راه، خود ملت، بدون اینکه احتیاج به این داشته باشد که کسانی ملت را دعوت بکنند یا تجهیز بکنند، خود ملت مجهز است. و تمام ملت، چه نیروهای مسلح، ارتش و ژاندارمری و شهربانی و بسیج و پاسداران و نیروهای ملی و چه سایر قشرها، که آنها هم قوای مسلح به ایمان هستند، اینها همه در صحنه حاضرند، و ناظر اعمال اشخاص و ناظر اعمال گروه‌ها و جبهه‌ها هستند. (سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم)

ما م‌رهن این زحمات و این خدمات هستیم. همه ما و همه آقایانی که حاضر هستند، چه کشوری و چه لشکری، همه ما م‌رهن زحمات این ملت هستیم. این ملت، ما را از انزوا بیرون آورد و این ملت دست همه شما را گرفت و از حبس‌ها بیرون کشید و دست جور ستمکاران را از سر این کشور قطع کرد. خداوند ان‌شاءالله، این ملت را پایدار و این اشخاصی [را] که برای اسلام در جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها زحمت می‌کنشند سعادتمند و پیروز فرماید. تمام این مسائل برای این است، که اولاً، اسلام ایده ما و شما و ملت است وثانیاً، ملت همراه است با دولت، با ارتش، با مجلس، با قوه قضائیه و سایر ارگان‌هایی که هست؛ ملت در صحنه است. همان طوری که پیروزی برای حضور ملت در صحنه بود، ادامه پیروزی هم همین معنا را دارد. (سخنرانی در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای خامنه‌ای)

ما م‌رهن بر ملت ایران، خصوصاً و بر جمیع مسلمانان، عموماً، واجب است این امانت الهی را که در ایران به‌طور رسمی اعلام شده و در مدتی کوتاه نتایج عظیمی به بار آورده، با تمام توان حفظ نموده و در راه ایجاد